ם אומרים... מה הן אומרות... מה הם אומרים... מה הן אומרות... מה הם

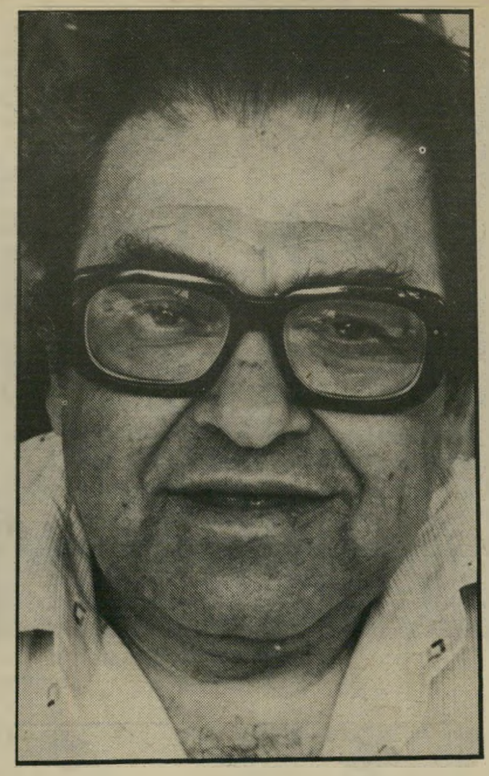

שמואל אבידור הכהן:
„אם ממשלה זו תמשיך ייעקר פה הכל!"

בליל ט"ו בשבט גיליתי שאני בורה ושכאלה הם גם רוב חברי. אך אחד לא ידע להסביר מה זה בדיוק ט"ו בשבט, למה חוגגים אותו ומתי התחילו לחגוג אותו. עם בעיה כזאת פונים מייד לרב שמואל אבידור הכהן ומבקשים הסבר מדוייק.

ט"ו בשבט הוא חג ישן־חדש. את החלק הישן המציאו אנשי שבתאי צבי לפני כ־300 שנה באיזמיר אשר בתורכיה. ידוע שהשבתאים ביטלו את כל המיצוות ואת כל החגים הקיימים, ולמעשה רצו לחזור לקדמות האדם. כלומר, לא לאברהם יצחק ויעקב אלא לאדם הראשון. הם מצאו שהייחסים בין אדם ואלוהים נפגמו על־ידי העץ והם רצו לתקן את החטא הקדמון הזה באכילת פירות העץ. התאריך נקבע ל־15 בשבט שהוא תאריך תחילת שנת המעשרות. המינהג התפשט מתורכיה בעיקר לארצות המיזרח, אבל היות שהשבתאות התקשרה גם לפולין, זה הגיע גם לאירופה.

● ואיך זה מתקשר עם ראש־השנה לאילנות ועם שתילת שתילים?

זה החלק החדש של החג ואת החלק הזה יסד מורה מזכרון־יעקב, בשם רבי זאב יעבץ, שלקח את תלמידיו בט"ו בשבט, ושתל איתם שתילים, בעצם, כדי לעזור ליער את הארץ. הוא לקח פסוק שאומר „כי תבואו אל הארץ ונטעתם כל עץ מאכל וערלתם ערלתו את פריו שלוש שנים יהיה לכם ערלים ולא יאכל", חילק אותו לשניים לנוחיותו ועשה ממנו את המישפט המפורסם של ט"ו בשבת „כי תבואו אל הארץ ונטעתם."

ככה זה נעשה חג ציוני של חידוש הנטיעות בארץ. בהתחלה נטעו רק עצי־פרי, כי בתקופה ההיא עוד לא הבינו שגם עצי נוי יש להם ערך של נטיעות. היום שותלים רק עצי נוי, וככה זה גם הפך להיות חגה של הקרן־הקיימת, שאימצה אותו לעצמה.

● ועצי פרי לא נוטעים בכלל בט"ו בשבת?

עצי פרי עוקרים עכשיו בארץ. ואם הממשלה הזאת תמשיך בפועלה, ייעקר פה הכל.

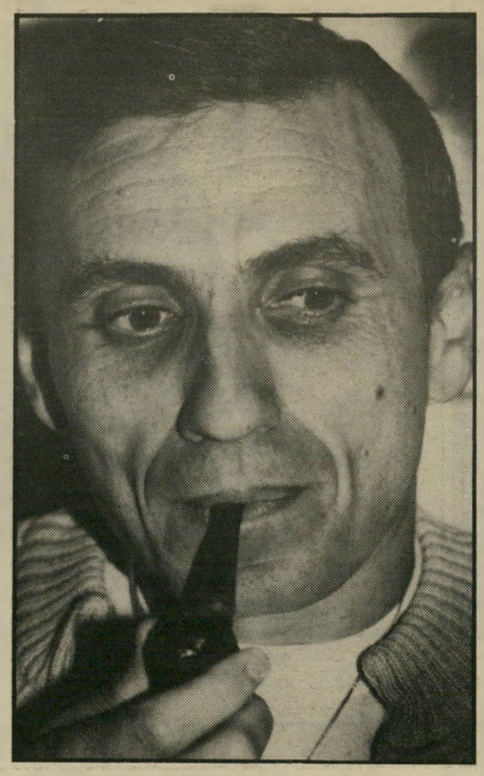

שרגא שדה:
„אנו המבוגרים מנסים להידאות רק מציאותיים!"

סידרת הטלוויזיה „הדרדסים" עשתה לילדים בארץ מה שהמצב הכלכלי־ביטחוני־מדיני עושה למבוגרים. כלומר, מכניס להיסטריה. עשרות מוצרים עם תמונת הגמדים הכחולים הופיעו בחנויות והם נמכרים בכסף טוב כמו לחמניות טריות. בשעת הצגת הסידרה אין רואים כמעט ילדים ברחובות. אמהות מבקשות מהטלוויזיה לשנות את זמן הצגת הסידרה, כי הילדים מסרבים ללכת לחוגים ולשיעורים פרטיים שנקבעו לשעת „הדרדסים". פניתי אל הפסיכולוג החינוכי שרגא שדה ושאלתי אותו מה קורה כאן?

זו לא הסידרה הראשונה שגורמת להיסטריה בזעיר־אנפין, אבל אולי, באמת, הפעם ההתלהבות גדולה במיוחד. דרך־אגב לא רק בקרב ילדים קטנים, אלא גם בקרב מתבגרים ופגשתי אפילו הורים שמנסים להרגיש קרוב לילדיהם וכבר מדברים בשפת הדרדסים.

● מדוע דווקא הסידרה הזאת ולא „טרזן" למשל, שגם הוא אהוב מאוד על הילדים?

אני חושב שהדרדסים מייצגים מיגוון רחב מאוד של דמויות, וכל אחד יכול למצוא לעצמו דמות להזדהות עימה. זה לעומת טרזן, שהוא דמות יחידה. אני לא יודע אם יוצרי הסידרה חשבו על זה מלכתחילה. אבל הם הצליחו לגייס כל־כך הרבה אלמנטים, שמטבע הדברים הם מדברים למיגוון גדול מאוד של ילדים.

● האם הזדהות כזאת מזיקה לילד?

בהחלט לא. היכולת להזדהות היא חשובה מאוד. אחד הדברים שעושים עם ילדים הבאים לטיפול, היא לתת להם כלים להתחפש לדמות אחרת ולהזדהות איתה, וכך לשחרר את דמיונם.

● כלומר, אתה באופן כללי, מצדד בתוכניות טלוויזיה מסני שהן נותנות דרור לדמיונם של הילדים ואפשרות להזדהות עם דמויות?

אני מאוד מאוד מצדד. ולמבוגרים שהם אנטי־טלוויזיה אזכיר שגם אנחנו היינו ילדים וגם אנחנו מאוד נהנינו להזדהות עם גיבורי סיפורות או תוכניות־רדיו. זאת מבלי להזכיר, שגם אנחנו היום, מבלי לשים לב די אוהבים את ההזדהות הזאת עם גיבורים. ודוגמה טובה מאוד היתה הסידרה דאלאס שבזמן שידורה היתה הארץ משותקת, ולאו דווקא בגלל הילדים. גם שם יש הרבה דמויות וגם שם כל אחד מצא לעצמו את הגיבור שלו. ההבדל בין הילדים והמבוגרים הוא שהקטנים מרשים לעצמם להיראות יותר מעורבים, כי להם יש עדיין רשות לערבב דימיון במציאות, בעוד שאנו, המבוגרים, מנסים להיראות כל הזמן מציאותיים.

דורית ראובני:
„מופע פשוט, עם שירים פשוטים ומחירים פשוטים!"

זמרות טובות לא נעלמות לגמרי. הן עושות רק אתנחתא וחוזרות לבימה. החל בשבוע הבא נוכל לראות ולשמוע שוב את הזמרת דורית ראובני, יחד עם שלושה בחורים צעירים, בערב שירי עם אמריקאיים בשם „שדות ירוקים". שאלתי את דורית איפה היא היתה במשך חמש שנים.

פשוט גידלתי את שני ילדי. אני אמא שמניקה, ושלא נעזרת במטפלות. עכשיו, כשהם קצת גדלו ויצאו לעצמאות, כלומר לגן־הילדים, אני חוזרת ממש.

● מה זה ממש?

גם בתקופת גידול הילדים הופעתי קצת בקיבוצים ובמתנס"ים. אבל לא הקלטתי חומר חדש ולכן עשיתי לעצמי נתק תיקשורתי. עכשיו פנו אלי והזמן בדיוק מתאים לי והנה אני עולה שוב על בימה.

● שמעתי שאת ממש משנה תדמית. נעלי־עקב, רגל חשופה, תיסרוקת. מה יישאר לנו מדורית ראובני המקורית?

קודם כל ישאר הקול, למי שאהב אותו. אבל זה נכון שהשתניתי. הייתי נערה, ועכשיו אני אשה ולא צריך להסתיר את זה. אבל גם עכשיו אני לא מופיעה כפאם־פאטל. רק יש לי שימלה ונעלי־עקב.

● למה דווקא שירי־עם אמריקאיים?

זו היתה הצעה ספונטאנית של צביקה כספי, המנהל המוסיקאלי שלנו, והרעיון התקבל על דעת כולנו. אלה הם שירים נפלאים וכדאי לחזור עליהם, בשביל אלה שלא זוכרים אותם משנות ה־60. שירים של האורגים, המשחררים, ג'ון באייז, בוב דילן ואחרים. היתה אז מין פשטות בשירים, ואנחנו מנסים להחזיר אותה.

● אנחנו הולכים למיתון, הקהל קונה פחות כרטיסים למופעים. אחרי כל־כך הרבה שנים של העדרות, את לא פוחדת להתחיל מחדש דווקא עכשיו?

בטח שאני פוחדת. אבל מה אפשר לעשות? אנחנו מנסים לעשות מופע פשוט, עם שירים פשוטים, לאנשים פשוטים ואני מאוד מקווה שגם המחירים יהיו פשוטים, ואז הקהל יבוא.

דניאלה שמי